

საქართველო

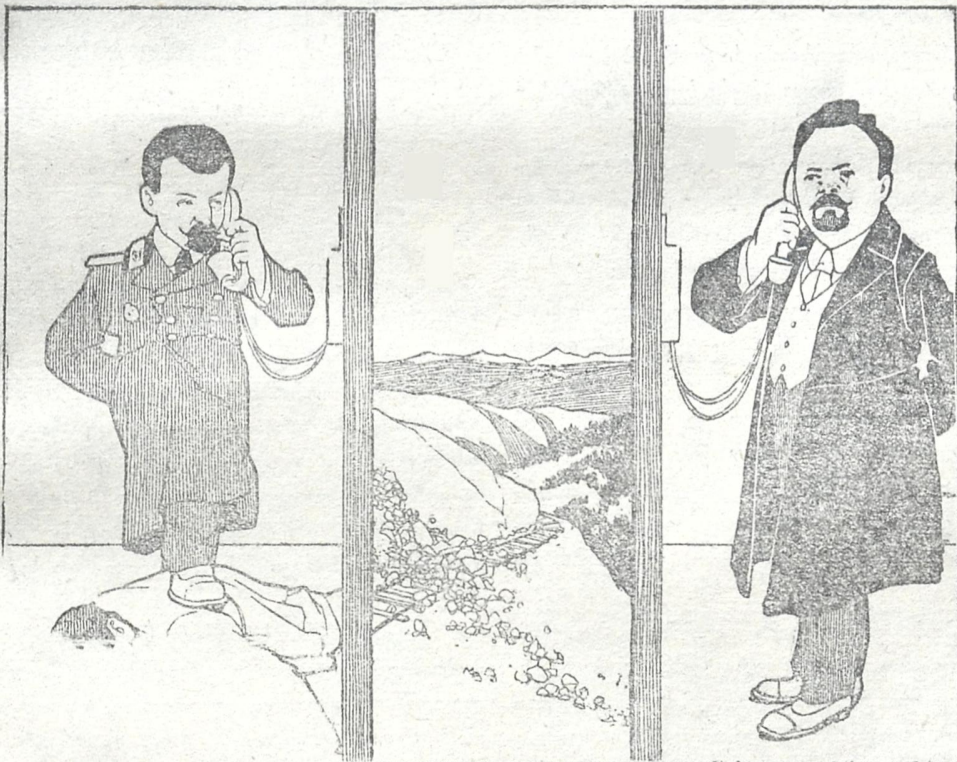
მათერასი

იუმორისტ.
ჟურნალი

№ 46

„თეფი ამყროლდეს თავიდან,
ერი კი თავადთავანა“ —
ეგე ქართული ანდაზი
ვამოთქმულია ჩემგანა.

სოლომონ ზურგიელიძე.

თ-დი გ. პ. თუმანიშვილი. „ვისთანა მაქვს ბედნიერება მუსაიფისა?..
 აკაკი ჩხენკელი. თქვენ გელაპარაკებათ დეპუტატი ჩხენკელი.
 გ. თუმანიშვილი. რით შეგვიძლია გემსახუროთ?
 აკაკი ჩხენკელი. კახეთის რკინის გზის დებოს მუშათა დავალებით მსურს
 თქვენთან მოლაპარაკება, როდის შემეძლება გინახულოთ?
 თ-დი თუმანიშვილი. უკაცრავად, დეპოც ჩემია და მუშებიც. მუშებს თუ სა-
 ქმე აქვთ მე მომმართავენ. აქ მესამე პირო საჭირო არ არის.

ს ი ტ ყ ვ ა

წარმოქმნილი დიდუბის პანთეონში 01-დ სოლომონ
ჯუზრბინდინის საფლავზე ბ-ნი ემშაკის
მიერ

მაშინ, როდესაც ზეცა ცეცხლს აწვიმებს, როდესაც ზღვა ლელავს და ბორგავს;

მაშინ, როდესაც ქალაქები იწვის და სოფლები ინგრევა, როცა ზარბაზნათა ქუხილი თვით უფლის სავანემდე აღწევს;

მაშინ, როდესაც დიპლომატიური დამოკიდებულება აფხაზურ საკმელსავით გამწვავებულია, როცა ევროპის ძალი მოკუნტულა და პატრონს ველარა სცნობს;

მაშინ, როცა მინისტრები მწიფე პანტასავით სცვივიან, როცა ერთი ადის და მეორე ჩამოდის სამეფო ტახტის საფეხურებზე;

მაშინ, როცა სასურსათო საკითხი ბაბილონის გოდოლს დაემსგავსა, როცა „პური ჩვენი არსობისა“ თითქმის არსად არ ცხობისა;

მაშინ როცა ჩვენი საზოგადო კულტურულ დაწესებულებანი კახეთის რკინის გზასავით მიჩოჩავენ წარმარტების გზაზე, როცა ჩვენი ეკონომიური აღორძინება ტყემლის ტყლაპის ნიადაგზე ხდება;

მაშინ, როცა სიკვდილი გაცოფებით იქნევეს თავის ბასრ ცელსა და როცა ყოველ ხის ძირში ჩვენი მოძმეა დამარხული;

ჩვენ მაინც ვკადნიერდებით და ვიგონებთ იმ უდიდეს მსხვერპლს, რომელიც შარშან ამ დროს შეიწირა ჩვენი ლიტერატურის ეკლიანმა სამსხვერპლომ. ჩვენ ვიგონებთ დაუფიწყარ სოლომონ ზურგიელიძეს, ვიგონებთ და ვსტირით, ვიგონებთ და ვიცინით.

ბატონებო! ვინც ჩვენს ჟურნალ-გაზეთობას თვალ-ყურს (უფრო თვალს) ადევნებს, მისთვის აშკარაა, რომ ყველა ქართულ გამოცემას ჰყავს თავისი მიცვალებული. სოლომონ ზურგიელიძე-კი ჩვენი; ის სრული კუთვნილებაა ჩვენი ჟურნალისა, მაგრამ გარწმუნებთ, მარტო ეს არ არის მიზეზი ჩვენი მწუხარებისა და ჩვენი სიცილისა.

ბ-ნებო! „ემშაკის მათრახის“ პარტია უძველესი პარტიაა ჩვენს სამშობლოში. მან აღზარდა დიდებუ-

ლი მგოსანი სოლომონი, აღზარდა და აჩუქა სამშობლოს. სამშობლო მიწამ, როცა ის დაემარხეთ, გულში ჩაიკრა მისი ცხედარი და სიყვარულით გაათბო... (ისმის საერთო ქვითინი) „ენ-მანის“ („ემშაკის მათრახის“) პარტია დიხაჯ ამაყობს თავისი ღვიძლი შვილით, ის იგონებს და სტირის, იგონებს და იცინის! იცინის, ვინაიდან შარშანდღამდე სოლომონი ცოცხალი იყო, ხოლო სტირის ვინაიდან ის ცოცხალი იყო და მოკვდა.

ბ-ნებო! სიცილი ტირილის ძმაა და ტირილი კიდევ სიცილისა. მათ შორის ისეთივე კავშირია, როგორც ძილსა და სიფხიზლეს შორის, მაგრამ რაღა მე ვილაპარაკო, უმჯობესია მოვიყვანო ოქროს სიტყვებს ჩვენი უკვდავი მგოსნისას, რომლითაც მან მმართა ძველ ჩვეულებათა მოწინააღმდეგე ახალგაზრდას ერთ ჩინებულ აღაპზე ქართლის სოფელ ღორისკულში, 1903 წლის 25 აგვისტოს, ნაშუადღევს 3 საათზე. (ხალხში დიდი მღელვარება და ოხვრა მოისმის) აი ის უკვდავი სიტყვები მოწყალებნო ხელმწიფენო:

„ვინც იცინის ჯერეო,
იგ იტირებს მერეო;
ვინც იტირის ჯერეო
იგ იცინებს მერეო“.

დიახ, ძნელია, ბ-ნებო, მეტის სისწორითა, სიმკვეთრით და მოხდენილობით იმისი გამოთქმა, რაც ზემორე სიტყვებში ხელოვნურათ ჩამოსხმულია. სიცილი ძმაა ტირილისა!

და აი, უღმობელმა სიკვდილმა, თავისი კლანჭი ტრალიკულათ გაჰკრა ამ დიდებულ ქართველს, არ დაინდო იმისი უკვდავი ნიჭი, იმისი მრავალრიცხოვანი შთამომავლობა, არ შეიბრალა ჩვენი „ენ-მანის“ პარტია, არ დაინდო მთელი ქართველი ერი და წააქცია ბურჯი მისი. (აშკარა და საერთო ტირილი)

თქვენ ტირით! მაგრამ ნუთუ ტირილი გვმართებს ჩვენ, ცოცხლათ დარჩენილთ? მართალია სოლომონი მოკვდა, ის დაემარხეთ, ის აღარ გყავს, ის ჩვენთვის უხილავი შეიქმნა, ის ვეღარ ილაპარაკებს, იგი ცოცხალი აღარ არის; ის უკვე მიწაშია, მას ბნელი სავანე ჰფარავს, იგი სინათლეს ვეღარ ხედავს, (მოთქმა) იგი მჭიდროთ არის ჩალურსებული ოთხ ფიცარში, მის გულზე წამების ჯვარია აღმართული... (აუწერელი მოთქმა გოდებაა გამეფებული)

მაგრამ, ბატონებო, ის ცოცხალია, ის ჩვენთან არის, ის ჩვენი გვხედავს, ჩვენს ბედს შემოაპზარის, ჩვენს ქირსა და ვარაშს იზიარებს, (ხალხი წყნარდება) ჩვენი ერთ ლაპარაკობს, ჩვენს მიწაზე დადის, ჩვენი მზით თბება; დიახ, ის არ მომკვდარა, მოკვდა მხოლოდ მისი სხეული; მოხდა ის რაც უნდა მომხდარიყო, „მომაკვდავი კვდებაო, ცოცხალი კი სუნთქავსო“ (სოლ. ზურ).

მელთ, ხოლო დიდების სხივით შემოსილი უკვდავი სახელი შენი მარადის იქნება ჩვენ შორის თითოთ საჩვენებლათ. ამინ.

ეშმაკი.

რ ა ს ე მ ს ლ ა

ცხადია ჩვენი უკვდავი მგოსნის, სოლომონ ზურგიელიძის წლისთავი უნაყოფოთ არ ჩაივლიდა. ყველაფერს, რაც ამ დღის აღსანიშნავათ ქართველმა საზოგადოებამ მოიმოქმედა, მთელი ჩვენი ყურნალიც ვერ დაიტევს. ამიტომ ჩამოვთვლით ზოგიერთებს.

➤ მიუხედავად იმისა, რომ ნეტარსენებული დიდი მოტრფილვე იყო ძველ მამა-პაპურ ზნე-ჩვეულებათა, აღაპის ნაცვლად „ეშმაკის მათრახის“ რედაქციამ ერთი მანეთი და ჩვილმეტი შაურა შესწირა ქართულ საქველმოქმედო საზოგადოებას რამდენიმე ლტოლვილი ბავშვის აღსაზრდელათ.

➤ განსვენებულის ჭირისუფლებმა სურვილი გამოსთქვეს, სოლომონის თხუხულებათა გამოცემის უფლება წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებას გადასცენ, მხოლოდ იმ პირობით, თუ მას იოსებს იმედაშვილი გაუწევს რედაქტორობას და კორექტორობას.

შეთანხმება უეჭველია.

➤ ამისგან დამოუკიდებლათ წერა-კითხვის მთავარმა გამგებამ 17 წლით სტიპენდია დაუნიშნა სოლომონის შვილი შვილს გიმნაზიის გასათავებლათ. პატარა შაქრო უკვე მეორე წელიწადი მეხუთე კლასშია და იმედია დანიშნულ ვადაში გიმნაზიას დაამთავრებს.

➤ იმავე გამგებამ დაადგინა: მიენდოს ბ-ნ ნ. კალანდაძეს სოფ. სოკოთუბნის რუქის შედგენა. უნდა იმედი ვიქონიოთ ეს დაპირება „რუქას არაკი“ არ გამოვა.

➤ ახალი კლუბის მამასახლისთა მამასახლისმა, თ-ღმა მ. ქავჭავაძემ, უკვე შექრა პირობა ჩვენს ცნობილ დეკორატორ მებაღე დავით ბუქაძესთან, რათა ამ უკანასკნელმა კლუბის საზაფხულო ბაღში მოათავსოს ისეთი მშენიერი სურათი სოლომონისა ცოცხალი ყვავილებისაგან, როგორც წელს მიუძღვნეს ჩვენს მეორე ხარისხოვან მგოსანს შოთა რუსთაველს.

გადახედეთ ჩვენს სამშობლოს მთელს სიგრძე სიგანეზე და თქვენ დაინახავთ, რომ ყოველს დარგში მას უხვათ დარჩა ღირსეული მემკვიდრენი. ვინ არიან ღირსეული ფილოსოფოსნი გრიგოლ რობაქიძე, გერონტი ქიქოძე, დავით კასრაძე, თუ არ მემკვიდრენი ჩვენი უკვდავი სოლომონისა? განა მართო ფილოსოფიაში? მგოსნებზე რომ არა ვსთქვათ, ვინაიდან ისინი პირწმინდათ მისი მემკვიდრენი არიან, ყურნალისტიკაში მის სახელს ამშვენებენ თედო ღლონტი, ჯაჯანაშვილი, იოსებ არიმათელი და სხ; ბელეტრისტიკაში ივ. გომართელი, ალ. ჯუმბაძე, მ. ადამაშვილი. კრიტიკაში — ივანე აბაშიძე, გრ. ამაღლობელი, ამ ბოლო დროს ბ-ნი სილოვანი. პედაგოგიკაში პატივცემული ლ. ბოცვაძე, ბ-ნი გრ. ბურჭულაძე; იუმორისტიკაში კი, თუ ეს მეტიხარობში არ ჩამომერთმევა, თქვენი უმორჩილესი მონა ეშმაკი და სხვანი.

თქმული ჩემ მიერ შეეხება, ბატონებო, წარსულსა და აწმყოს, მაგრამ „ენ-მანისტების“ პარტია მიზანს თავისი არსებობისას წარსულში არ ეძებს. მისი „მომავალი მომავალშია“, როგორც სხარტულათ სთქვა ნეტარსენებულმა. ამ თვალთახედვის წერტილის ისარზე თუ დავდგებით, მე თამამად შემძღვია ვსთქვა, რომ ჩვენი მომავალი თაობა არა ერთსა და ორ სოლომონებს წარმოშობს სამშობლოს საკეთილდღეოთ და სავალალოთ. ვიჩქარი განემართო:

საკეთილდღეოთ ჟამსა სიცოცხლისასა,
სავალალოთ, შემდგომად გარდაცვალებისა.

აწ კი მშვიდობით ჩვენს ქვეყნის სიამაყევე, ჩვენი პარტიის ბურჯო და რედაქციის ვარსკვლავო! განისვენე ნეტარის განსვენებით იქ, სადაც შენს ირგვლივ არა ერთი შენებრ უკვდავი განისვენებს. შენი სახე ჩირაღდნათ ანთია იაღბუზისა და მყინვარის წვეროებზე, რომ იქიდან გზა ეკლოვანი გავინათოს ჩვენ, შენს მიმდევრებსა და თაყვანისმცე-

მესამე პირი

◆ ქართველ ხელოვანთა საზოგადოებამაც გადაწყვიტა თავისი წვლილი შეიტანოს ღიდებული მგოსნის სალოროში:

◆ წ. კ. გ. საზოგადოების სასკოლო სექციამ, თანახმად სექციის თავმჯდომარის წინადადებისა და ადგინა: „შეტანილ იქმნას „დედა-ენაში“ რჩეული ლექსები მგოსნისა“. ჩვენ ვერ გავიგვია რას ნიშნავს ამ შემთხვევაში სიტყვა „რჩეულის“ ხმარება. ვიმედოვნებთ, რომ ეს შეეხება ხასიათს ლექსისას (მაგ. საბავშვო, სამეცნიერო, ფილოსოფიური და სხვა) და არა მის ღირსებას. ვინაიდან უკანასკნელ შემთხვევაში ორა აზრის ქონება შეუძლებელია.

◆ მელნის ქარხანა „ალაროდამ“, ნეტარსენებული მგოსნის ხსოვნის აღსანიშნავათ, მისი სამშობლო სოფლის, სოკოთუბნის, სამრევლოსკოლას შესწირა ერთი ბორჯომის ბოთლი მელანი.

◆ თფილისის ქალაქის გამგეობამ ბ-ნი ა. ი. ხატისოვის წინადადებით ერთ-ერთ ქუჩას, მუხრანის ხიდის მახლობლათ უკვე მგოსნის სიკვდილამდე დაარქვა „Соломоновская“.

◆ ხარფუხის კლუბის ხელმძღვანელთა ვადა-უწყვეტათ გამართონ „სოლომონ ზურგიელიძის“ დილა. მონაწილეობას მიიღებენ ჩვენი გამოჩენილი მგოსნები. წარმოდგენილი იქნება აგრეთვე „აზ-მ-მალ-ალან“ ი. შემოსავლის ნაწილი მოხმარდება ქართველ მწერალთა აგარაკის მოწყობას.

როგორც მოგახსენეთ, ყველაფრის ჩამოთვლა შეუძლებელია, მაგრამ რაც ვთქვით, ისიც საკმარისია იმის გასათვალისწინებლათ, თუ რა მოხდებოდა პროვინციებში:

„მოკეტენის შემდგომ ჩემ სახელს უფრო გაბერვენ დიდზედა, მაგრამ ჩვენ მაინც კაცნი ვართ და ყველა ჩავალთ საფლავსა“.

წინასწარმეტყველური სისწორით სთქვა ჩვენმა მგოსანმა სოლომონმა ერთს თავის მშვენიერ ლექსში.

მორიელი.

„დებუტ. აკაკი ჩხენკელს კახთის რკინის გზის დეპოს მუშებმა დაავალეს მოლაპარაკება ამავე გზის უფროს გიორგი პავლესძე თუმანიშვილთან. დებუტატი შეეცაბა თავადს ტელეფონით, თუ როდის ექნება თავისუფალი დრო მოსალაპარაკებლათ. თავადმა მიუგო: ჩვენი საქმე ჩვენ ვიცით, აქ მესამე პირის ჩარევა საჭირო არ არისო და განუშორა“.

(ცნობა ჟურ. გაზეთებიდან)

„ვინც რომ ბახჩის ყარაულათ ხარ, ცხენ, ჯორ, ვირ მიიწვიოხ, მე ის ზოლოკს ნურც კა მაჭუმხ, რაც იმ ბახჩაში მოწყვანოხ“.

სოლომონ ზურგიელიძე.

— ნეტავ ვინ ოხერი უნდა იყოს, რომ აღარ მოასვენეს ეგ ტელეფონი—წყენით ჩაილაპარაკა თავადმა გიორგი პავლესძემ და ზანტათ გამოეხმაურა.—ვისთან გვაქვს საქმე?

— თქვენ გელაპარაკებათ დებუტატი ჩხენკელი.

— რით შეგვიძლია გემსახუროთ?

— პირადათ მე არაფრით—მიუგო დებუტატმა.— მხოლოდ მე მსურს რამოდენიმე წუთით თქვენთან მუსაიფი კახეთის რკინის გზის დეპოს მუშათა დავალებით.

თავადი გიორგი პავლესძე თათქარიძე (იგივე თუმანიშვილი) ერთობ შეშფოთდა. მან პირველათ გაიგო, რომ კახეთის რკინის გზასა აქვს დეპო, რომ დეპოში საქმობენ მუშები, რომ ამ მუშებს აქვთ რალაც საჭიროება. რა იცოდა მათმა ბრწყინვალეობამ, თუ დებუტატი სახელმწიფო ღუმისა და ინტერესდებოდა ამ დეპოს მუშათა ბედით და მას ასეთ უხერხულ მდგომარეობაში ჩააყენებდა, თორემ ამდენი ხნის სამსახურის დროს ერთხელ მაინც ინახულებდა ამ საბედისწერო დეპოს და მის მუშებს. ახლა კი რა ჰქნას? მოიწვიოს დებუტატი რაზე ესაუბროს, როცა თითონაც არაფერი გაეგება? უარი უთხრას,—ეგ ხომ ერთგვარი ეტიკეტის დარღვევა, ნეტარ ხსენებული სოლომონ ზურგიელიძის სიტყვით რომ ესთქვათ,—ეგ ხომ ერთგვარი

უზრდელობაა. მაგრამ ამდენი ფიქრის დროც აღარ იყო და თუნდაც დრო ყოფილიყო ლუარსაბ (იგივე გიორგი) თათქარიძეს არც თუ ბევრა ფიქრის თავი აქვს. მან მეორე გზა არჩია.

— დეპო ჩემია. თუ მუშებს საქმე აქვთ ჩემთან მოვლენ, აქ მესამე პირი საქირო არ არის. — გასძახა თავადმა დეპუტატს და განეშორა.

— აღამიანო, ხომ არ შეგქამდა ის კაცი ასე ხეპრეთ რომ მოექცეცი? უსაყვედურა კნენიამ ლუარსაბს და ჭიკით ჩაი მიუღდა.

— დედა-კაცო, ჩემი საქმე მე ვიცი! მესამე პირის ჩამორევა აქ არ არის საქირო! მიუგო თავადმა.

— როგორ, მაშ მე მესამე პირი ვყოფილვარ შენის აზრით, როცა შენს საქმეში აღარ მივყავ? — მრისხანეთ გამოეკამათა კნენიამ.

— კარგი ერთი, დვთის გულისათვის! როცა არაფერი იცი უნდა დაჩუმდე. — საქმის კაცსავით დაიწყო ლუარსაბ პავლესძე თათქარიძემ. — მოწვევა აღვილია, მაგრამ ლაპარაკი ძნელი. არც კი ვიცოდი დეპო გვაქვს თუ არა და რა უნდა შეთქო მუშების შესახებ?

— ერთი მენახა მაინც... ნალვლიანათ ჩაილაპარაკა კნენიამ.

— შენ ნახვამდე ფიქრობ, მე კი სირცხვილსა და სამსახურზე. ის ოხერი პორფირი სიმონიჩი ახლა მაინც ყოფილიყო აქა. მაშინ დიდის სიამოვნებით, კიდევაც მოვიწვევდი და კიდევაც ველაპარაკებოდი.

— პორფირი სიმონიჩი რაღა ჯორის კვერცხია, იმასთან რომ კი შეიძლებოდა და უმისოდ არა.

— ჯორისაა, თუ ცხენის ვგრე კია და.

უცებ კარები გაიღო და ოთახში ტენიკის ფორმაში გამოწყობილი უცხო ტომის კაცი შემოვიდა.

— აი, „ძალი ახსენე ჯოხი ხელში გექიროსო“, ტყვილათ როდი ამბობს საღმრთო წერილი, შენიშნა კნენიამ. — აჰა შენი პორფირი სიმონიჩიც.

— ჩინებულათ მოქცეულხართ, გიორგი პავლოვიჩი! — შემოსვლისთანავე მიულოცა პორფირი სი-

მონიჩმა თავადს, ვინაიდან მას უკვე გაეგო (მოსამსახურე გოგოსადგან) საქმის სრული გარემოება.

— სხვაფორიე არც შემეძლო. ერთი მითხარი გეთაყვა, რომელ სადგურზე გვაქვს ჩვენ აგებული დეპო?

— ნავთლულში, რასაკვირველია.

— მიკვირს, ერთხელ მაინც რატომ არ მოგყარი თვალი! დიდა?

— არა უშავს რა.

— მუშებიც არიან შიგა?

— რასაკვირველია, არიან.

— მერმე რა გვინდაო?

— მუშებს რაც უნდათ ის მე ვიცი! თქვენ ამაზე თავს ნუ შეიწუხებთ.

— ერთი ეგ მითხარი გეთაყვა: ნავთლულს საგარეჯო მოსდევს, თუ კარდენახი?

— ნეტავი რაში გქირიათ ეგა. განა თქვენთვის სულ ერთი არ არის?

— ვინ იცის, ვინმე ოხერმა მკითხოს და ცოტა რამ ხომ უნდა ვიცოდე.

— თქვენ, თავადო, ჩინებული ტონი აიღეთ. თქვენი პასუხი უნდა იყოს მოკლე და თავადიშვილის შესაფერი მედიდურობით: — ეგ ჩვენი საქმეა, მესამე პირი საქირო არაა.

— საზოგადოებრივ აზრთან ეგ პასუხი იქნებ გამოდგეს, მაგრამ ჩემი უფროსები რო გონს მოვიდენ მაშინ შეიძლება საქმე სხვაფორიე დატრიალდეს და „მესამე პირი“ თითონ მე დავრჩე. სულ ვგრე უპატრონოთ ხომ არ დასტოვებენ ამოდენა საქმეს.

— თქვენ ფიქრი ნუ გაქვთ.

მეორე დილას თავადმა, პორფირი სიმონიჩისა და კნიაზ ჯორჯაძის თანხლებით საკუთარის თვალთ ინახულა დეპო და მის განცვიფრებას საზღვარი არა ჰქონია. პირველისავე მატარებლით გაემგზავრა კახეთის გზის დასათავლიერებლათ და გუშინ უნდა შემოსულიყო ჩვენს რედაქციაში შთაბეჭდილებათა გასაზიარებლათ. მაგრამ, როგორც სარწმუნო წყაროებიდან გავიგე: გურჯაანიდან გამოსულ მატარებელს სოფელ ჩალოუბანში მახუთი გამოეღია და ჯერაც იქა სდგას.

* * *

(უძღვნი იმას, ვისაც შეეხება მება)

მებაღემ უცხო წალკოტი გააშენა: შეამკო ის კეთილშობილი ყვავილებითა. მთელი თავისი ხელოვნება იმან წალკოტის მორთვაზე საესებით ცხად-ჰყო: მოჰკახმა ის, ვითარცა კეკლუცი დედოფალი, და გვირგვინად თავისი შემოქმედებისა, შუა წალკოტში, ღიმილი ბუნებისა—ვარდი გაამეფა. მისცა მას პოზიერება, ერთხელ კიდევ გადახედა მარგალიტის საბუღარს და, ნიშნათ კმაყოფილებისა, თავი დააქნია და განშორდა.

ვარდმა იგრძნო რა სიკეთილე ტახტისა თვისისა, ხარბათ აინორჩა. ნიადაგმა დაუზოგველათ მის-თავაზა რბილი და კეთილ-საამო ნოყიერება, რომელსაც მებაღე ხშირათ უღობობდა შადრევანის ანკარა წყლით. და შეიქნა ვარდი იგი შევენებათ და სიამაყეთ წალკოტსა მასა. შეჰხაროდა მას მხილველი და ყოველნი სიამოვნებდნენ იმისი ცხოველმყოფელობით. ვითარცა წესია, ვარდმა ბუნებას მოსტაცა მხოლოდ ორი კოკობი და, მსგავსად დიაცის უბისა, მორცხვით გადაშალა ის. მოფრინდა ბუღბუღი. იხილა ღია მკერდი სატრფოასი და ნარნარის ხმით შეამკო იგი. დაჰყეფა სირმა თავისებურათ და მავა ბუნებისა ააძგერა. აჟღერდა სიმი სიკოცხლისა და ასულდგმულდა მიდამო. ამ დროს დაჰქროლა ნელ-მა ნიაგმა და ბუღბუღის ყურწარმტაც ჰანგებთან ერთად ვარდის საამო სუნი მოეფინა მიდამოს. დაჰკურნა არემარე კეთილ-სურნელოვანებითა და სიკოცხლეს სანეტარო ნექტარი აგემა. შეირხა ყვავილი ნახათ. მშვენიერი სანახავი იყო წალკოტი ამ დროს.

მოვიდა მგოსანი. იხილა რა ბუნების ღიმილი, გრძნობა მოზღვავებული ატრემლდა. ის შორიდან შესცქეროდა და შეჰხაროდა ყოველივე ამას, მაგრამ ვითარცა ნაზი და სუსტი შვილი ამა ბუნებისა, ვერ შემძლე იყო შეხებად ყვავილისა მის მხოლოდ გრძნობა მორეული ეპატიყებოდა მას შორს, მალა, იქ, სადაც სიკოცხლე და სული უყვდავი—სიყვარული ერთი-მეორეში ჩაქსულან და სიკოცხლეს ასანეტაკებენ. იმ დროს, როცა ბუღბუღი თავის ჰანგებში ღვთისნიერის ენით ტრფობის აღს აღბეჭდავდა და მგოსანი ყვავილს სამყაროს ზემოთ

ეპატიყებოდა ნაზის გრძნობით, ოჰ... ღმერთო ჩემო!.. სად იყო მაშინ სიძლიერე შენი?!. შემოღდა უმდაბლესი და უღირსი ქმნილება ბუნებისა, სულიერი არაწმინდათ წოდებული, დაცინვა და შეურაცხყოფა ამ ქმნილებათა. შემოღდა ფეხი, შესძლო იმდენათ აწვდენა თავისი ბინძური ღრუნჩისა, რომ შევენება ბუნებისა, სატრფო ბუღბუღისა და ნეტარება მგოსნისა—ვარდი შუა გადაღეწა. ღორმა აუჩიჩქნა ვარდს ძირი და განემორა.

ოჰ, კანდიერებავ! განა უშვერობა და თავებლობა ამას ოდესმე აღემატება! განა მსოფლიომ უნდა განიცადოს ასეთი დამცირება ბუნების მშვენიერი ქმნილებისა?! ღმერთო დიდებულო! განა არ ძალგედო ქვეყანაზე ცოდვა მოგესპო?! დიხაც რომ შეგძლო, რა იქნებოდა, რომ ეს ბილწი არსება—ღორი, ეს საშინელი დაცინვა ყოველივესი, არ გაგჩინა. ნუ თუ ვარდი ღორის საჯიჯგნი უნდა გახდეს!—ატრემლდა ბუღბუღი. მთელი თავისი ნაღველი მადლიანის ყელით გადმოანთხია და აფრინდა. გრძნობა დაბნეული მგოსანი დაიბნია. მან თავისი ნაღველი თავისივე მგრძნობიარე გულში ჩაიკლა. ის მოსწამლა იმან, რომ ერთხელ ნამუს აყრილი და გაღეწილი ვარდის აღდგინება ყოვლად შეუძლებელია.

ა. ბლიკვაძე.

ღორისათვის სულერთია
ია, ვარდი და სხვა რამეც
ყველაფერსა ის შებღალავს
თვისის გაუნათლებლობით.

სოლომან ზურგიელიძე.

ეს პატარა კუბლეტი, ამოღებულია დიდებული მგოსნის ლექსიდან, რომლებმაც სათაურად „ღრუნჩში“ აწერია. დაიბეჭდა გაზეთ „მეგობარში“.

„მშაქის მათრახი“ რედაქცია.

თევდორეს ბედნიერება

გუძღვნი მთავარ სახელმწიფოს მუშებს.

თფილისის რკინის გზის მთავარ სახელმწიფოს (ტიტული დიდი) მუშა, თევდორე, ლამის 11 საათზე დაბრუნდა სახლში. იგი ყოველთვის ასეთ დროს ბრუნდება, ზოგჯერ უქმე დღეებშიაც და ვინაიდან მღვიძარე ცოლ-შვილის ნახვას უკვე გადაეწყვიტა, ხშირათ მუელდეს სამუშაო ნორმით არწმუნებს ხოლმე თავის ვინაობაში.

დღეს თევდორე ტყლაპაძე ერთობ მხიარული დაბრუნდა. ის დიდი ხანია არავის ენახა ასეთ ხასიათზე და ან კი როგორ შეიძლებოდა ვინმეს ენახა, როცა მან მხოლოდ დღეს მიიღო ათასგზის დანაპირები და განანაპირები სამობილიზაციო ფულები.

მხიარულება მთელს ოჯახს მოედო. მარიამმა გადავიდა ოთხი უფროსი ბავში, სამი დანარჩენი კი არ ვაპხადეს ამ მხიარულების მოწამე, რადგან ერთი მათგანი ავთ იყო, ხოლო ორი დანარჩენი შეგნებულათ ვერ გაიზიარებდა დედ-მამის ბედნიერებას მცირეწლოვანობისა გამო.

— მე დედილო ერთი ფესხაცმელი მქირია, — სთქვა უფროსმა ვაჟმა — სიცივე რომ არ იყოს კიდევ არა უშავდა რა...

— გიყიდი შეილო, შენც გიყიდი, მიშასაც ვუყიდი. თამარასაც, ვანოსაც.

— ყველას უყიდი, მაგრამ ჯერ გიყივ რა ფასება, — გამოედგა მარიამი — თითოს თითო თუმანი არ ეყოფა. უფესხაცმლობას კიდევ მოითმენ მაგრამ...

— ფიქრი ნუ გაქვს, ადამიანო, ამთავად ყველაფერს ეყოფა და შემდეგ ღმერთია მოწყალე.

გამამხნევებელი სიტყვაც ბევრს ნიშნავს ზოგჯერ, მაგრამ თევდორეს სიტყვას ნოეთიერი საბუთიც მხარს უმაგრებდა. თითონაც არ იცოდა რომელი ანგარიშით მოუწია მას ამდენი ფული. იცოდა მხოლოდ ისა, რომ რკინის გზის მთავრობა მას იმაზე მეტს არ მისცემდა, რაც ერგებოდა. არც უნებლიეთ ანგარიშში შესცდებოდნენ იქაური ბუჭგალტერები.

მხიარული ბავშვები დაწვეს, ხოლო თევდორე ტყლაპაძე თავისი მუელლითურთ ათანაირათ ანაწილებდა მიღებულ თანხას. არც ერთ მათგანს წარმოადგენაც არ შეეძლო, თუ ოჯახს ამდენი აუცილ-

ბელი საქიროების საგანი აკლდა. ყველაფერმა დღეს იჩინა თავი.

— მაღლობა ღმერთს, ეს ფული ძლიერ კარგ დროს წამოგვეშველა, — წარმოსთქვა მარიამმა.

— ქალო, ამდენი ავარა და ოხერი დადის ამ ნაძალადევი. სიფრთხილე გქირია. ფულს ცხადლიე გამოგვლეჯენ ხელიდან ექვი თუ კი ავართეს.

— მე ახლაც კი მეშინია, — მიუგო ცოლმა, — წელან რადაც ხმაურობას მოკვარ ყური და გული გადამიბრუნდა.

— მეც გავიგონე ის ზუზუნი, მაგრამ ქარი...

— უ...უ...უ...უ...უ...უ...უ.....

გაისმა საზარელი გუგუნი. თევდორეს ქოხმა თითქმის კანკალი დაიწყო; ჩამტვრეულ ფანჯარაზე გაკრულმა ქალაღმა ერთი საშინლათ დაიწვილა და გაბრუებული თევდორე ლოგინიდან წამოაგდო.

გულწრფელად უარს ეყოფ გადმოგვით თფილისის რკინის გზის მთავარ სახელმწიფოთა მუშის თევდორე ტყლაპაძის სულიერი მღგომარეობა დამყარებული შემდგომად იმ ბედნიერი სიზრმისა. დაე მკითხველმა თითონ წარმოიდგინოს.

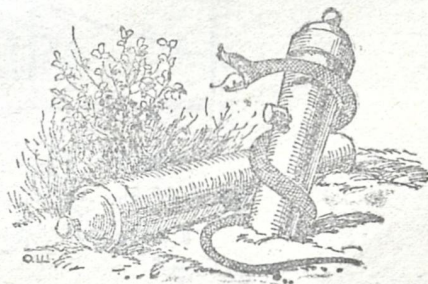
ალიამია.

„სიმპრის ნახვა მაშინ ვიციტ, როცა ვიზამთ დაძინებას... მარა ფასი არც რამე აქვს იქ ნახულს და განაგონებს“.

სოლომონ ზურგიელიძე.

აი მარგალიტი სიტყვები და უტყუარი პასუხი ზემორე მოყვანილი ფსისოლოგიური სცენისა. „სიზმრის ახსნა“, შედგენილი სოლომონ ზურგიელიძის მიერ და გამოცემული მიხა ვაჩივილაძისაგან ერთი უდიდესი განძია ჩვენი შეუზღებლობისათვის.

„უშმ. მათრ.“ რედაქცია.

შე ვამბობ, სპირტი კაცს ათრობს
 სპირტი მაგარი წყალია...
 ვინც იგი მეტი დალიოს,

რკინის გზის

ჟანდარმი. თქვენი ბავშვი, ქალბატონო, ერთობ მოზრდი-
 ლი მოსჩანს. უბილეთოდ არ შეიძლება.

ქალბატონი. ძუძუმწოვარა ბავშვისთვის ბილეთი სად გა-
 გონილა?

(გაი იმის ღღეს უბედურს)
გაუჩუტეს ცეცხლის ალია.

სოლომონ ზურგიელიძე.

„ს პ ი რ ტ ი ნ ო ს კ ა“

ო ი შ ლ ი ნ გ

ჟანდარმა, აბა შევხედო...

— შეხედეს...

ჩემი ხალხი რაკვინკება“

ფეხსაცმელი იმას ჰქვია,
რასაც უნდა ხარის ტყავი...
რითაც ფეხი სიშიშვლისგან
უნდა იყოს დანაფარავი.“

სოლომონ ზურგელძე.

...ლი ამბავი აღარ იყო ჩემთვის წაღების „და-
...ება“. მე ამ მოვლენას კარგი ხნიდან შევეჩვიე.
შევეჩვიე იმიტომ, რომ ეს ჩემთვის დიდ საქმეებს
არას წარმოადგენდა: მივიღოდი მეწაღესთან, მივი-
ტანდი წაღებს და ვკითხავდი: „აბა, დოსტი, რო-
გორ დამიპაჩინკებ?—მეწაღე, ანუ „საბოუნკი“,
როგორც „ქართულათ“ მას ვეძახით, ფილოსოფიურ
გამომეტყველებას მიიღებდა, ახედ-დახედავდა წაღებს
ყოველ მხრივ, კარგათ დაზვერავდა ყოველ დაზიანე-
ბულ ფრონტებს მისას, რომ დანამდვილებით სცო-
დნოდა, თუ სად მიეტანა იერიში ნემს-სადგისით და
ბოლოს მეტყობდა ქართულათ: „თლად ბატონო ჩე-
მო, როგორც სახათრო კაცი, და როგორც ჩემი ხში-
რი მუშტარი (მე მასთან ყოველ თვეში მიხდებოდა
რაიმე ფეხსაცმელის მიტანა) „პადმეტკა“, „ნაბოი-
კები“. ერთი „ქუსოკი“ ტყავი ცხვირში, ერთი
ბრტყელი ფეხის ზურგზე, —სულ ეღირება ერთი
მანეთი“—მოგართმევ! ვეტყობდი რიხიანათ ოღონდ
კარგათ გამიკეთე! ან კი როგორ არ მიეცემდი,
მკვდარ ფეხსაცმელს გამიკოცლებდა და მანეთი!..

ჰო, ეს იმიტომ მოვასხენეთ, რომ ჩემთვის რო-
გორც სახალხო მასწავლებლისთვის, არ იყო საქმე-
ლო. უწინ — მართალია ფეხსაცმელი იაფი იყო, მარა
მის საყიდლათ რვა-ათი მანეთის გაღება ჩემთვის,
სხვა მრავალ სახარჯავებთან ერთად საქმელო იყო,
ვინემ რაღაც ერთი მანეთი. დღესაც ჩემი ფეხსაცმე-
ლის რემონტი აუცილებელი შეიქნა და ისიც „კა-
პიტალური“. მე კი კაპიტალზე სუსტათ ვიყავი (ახ-
ლაც სუსტათ ვარ). ახალ ფეხსაცმელის ყიდვაზე
ოცნებობას გადავიჩვიე, მხოლოდ ხანდისხან ლექსს
თუ დავწერდი და შიგ, როგორც მგონებმა იციან
„აღმქმულ მხარეს მივადწვე, იქითკენ მივილტვიო.“
ასე გაფურევიდი, ახალ ფეხსაცმლისადმი ლტოლვის
სურვილებს. ერთხელ მახსოვს, „ჰიმნი წაღებისადმი“
დავწერე, მაგრამ არსად არ გაუშვა რედაქტორებმა,
მიპასუხეს: „ფუტურისტული“ ლექსი არის და ვერ

დავბეჭდავთო, მაგრამ როდესაც რედაქტორები დი-
დი მუდარით დაეთანხმე ჩემი ნაზი გრძნობების გა-
მოქვეყნებაზე, ცენზურა მომპაყრო მკაცრათ: ერთ
მშვენიერი დღეს, როცა გულის ფანტაზიით მო-
ველოდი ჟურნალ „შაქრის“ ახალ ნომრის მიღებას,
გადავფურცლე და რას ვხედავ: ვნახე ჩემი ლექსი:
თავში სათაური: „ჰიმნი ახალ წაღებს“, ბოლოში
ჩემი ფსევდონომი „ფეხშიშველი“, დანარჩენი ცენზორს
ამოეშალა. რაღას ვიზამდი. იმ დღიდან აღარ გამი-
ვლია ახალ ფეხსაცმელზე ფიქრი გულში, აღარც
ჰიმნი დამიწერია და არც არაფერი... და, ია,
ავდექი შაბათს „ნაკლასობევს“ ანუ მაცადი-
ნობის შემდეგ და გადავწყვიტე წაღები წამელო.
სანამ გავემგზავრებოდი, ერთ საათს ვიფიქრე
იმაზე, თუ როგორი მიღება იციან ქუთაისელ „ზა-
ბოშნიკებმა“, როგორ შეხედებოდენ ჩემს „პაჩინკას“
და სხვა. ბოლოს იმ დაკვნამდი მივედი, რომ ისინი
„პაჩინკის“ შესახებ უარს მეტყობდენ. ამისთვის აქ
ხერხი იყო საჭირო. მეც ასე მოვიქეცი... რადგანაც
ჩემი წაღები ისე იყო გაცვეთილი, რომ გარედან
საშინელი სანახავი იყო, და ამას „ზაბოშნიკების“
დაფრთხობა რომ არ გამოეწვია, უცებ, მე კალოშე-
ბით დავფარე წაღის წყლულები. დავიწყე ერთიდან,
შევედი სახელოსნოში კალოშებით...

— მობრძანდით ბატონო, რა გნებავთ, ახალი
ფეხსაცმელი? — შემეკითხენ.

— არა, — ვუპასუხე დარცხვენით, — მე, აგერ რა-
ღაც ხუთიოდე წუთის საქმე, „პაჩინკა“ მაქვს...

— არ გვცალია „პაჩინკისთვის“. მომხალა,
აღარ დამაცალა სიტყვა. აი — იქ, იმასთან მიბრძანდი,
მითხრა და მიმიითთა მის გვერდში მყოფ მეწაღესთან.

იმანაც უარით გამომისტუმრა. მივედი მესამეს-
თან, მეოთხესთან, ყველას ვეუბნებოდი ხუთი წუ-
თის საქმე არის მეთქი, მაგრამ ხელი არავინ მოჰკი-
და, ბოლოს მივედი ერთთან. მოხელეს ლმობიერი
გამომეტყველება შევამჩნიე და გავთამამდი, დაველ-
რიჯე.

— აბა ვნხოთ, გვიჩვენე, რა სკირია მინც
ფახსაცმელს, — მითხრა და კალოშებზე დამაკვირდა—
ეგ კალოშებს რატომ ატარებთ ბატონო ამ სიცხეში?
შემეკითხა განკვიფრებით. მე დავიბენი.

— კალოშებს... ისე... რაცა ავთ ვარ, სულ
ცოტა ნოტიო ფეხებიდან ქვალგებს ამიტებს.

— მაშ გაიხადეთ კალოში.

ვაიმე, გავიფიქრე, კალოში გავიხადო! მერე ხომ მეტყვის უარს, როცა დინახავს წალის მომძვრალ ქუსლს, დახეულ ზედა პირს?

— გაიხადეთ, ბატონო, მომმართა კიდეც.

— კარგი გავიხდი ეხლავე, და გავიხადე...

— ოჰო, ეს წასულა ხელიდან, თქვე კაი კაცო, მე რომ მკედრის გაცოცხლება შემეძლოს, მაშინვე ავადგენდი მკედრეთით. მაინც მოიტა აქ, გაიხადე თლათ.

ვაი ამ საათს? ახლა თლათ გავიხადო, მერე ჩულქები რომ არ მაცვია, ხომ შევტყვი...

არა, ისე შეხედეთ, თუ ფასზე შეეწორდებით და „დომიპაჩინკებ“, მერე გავიხდი, თორემ ისე რატომ. მივუგე მე... ახედ-დახედა და მითხრა:

— მაგი რომ გაკეთდეს ხუთიმანეთი ეღირება, გამომიგზავნეთდა ორ დღეში იქნება მზათ.

ულტიმატუმში თუ გინდა ეს არის, გავიფიქრე. სად არის ხუთი მანეთი? კარგი, ფულიც რომ მქონდეს, ფეხსაცმელი როგორ გამოუგზავნო, ორ დღეს ლოგინათ როგორ ჩაცწვე, ან ფეხშიშველი როგორ ვიარო.

უცებ უკან გამოვტრიალდი და იქავე გვერდზე მეჯლანესთან მივედი. წინათგრძნობამ არ მიღალატა. დამთანხმდა მეჯლანე „პაჩინკაზე“ გვეიძვრე ფეხზე წალა, შიშველი ფეხი პალტოს კალთაში შევიკეცე და დავექვი ფეხზე. კინალამ წავიქეცი, ცალფეხზე დგომას არვიყავი მიჩვეული; შემატყო ეს მეჯლანემ და სკამი მიშოვნა

— დაბრძანდით ბატონო! ამას, ქუსლი ქონია მომძვრალი,

— რა სთქვით?

— ქუსლი უნდა დავუქედოთ, კაბლუკი, განმიმარტა „ქართულათ“.

— მიშველეთ რამე, თქვენი ჭირიძე.

— ეხლავე, ერთ საათში მზათ იქნება.

— მე ახალი ჟურნალი „შაქარი“ მქონდა წამოღებული, ვიცილი ცდა დამჭირდებოდა, ვიფიქრე, კითხვით გავერთობი მეთქი, ამოვიღე, დავიწყე კითხვა, მაგრამ, გული ვერ დაუღვევი, მაინტერესებდა, თუ როგორ გადაწყდებოდა „კაბლუკის“ დამაგრების საქმე.

— ქუსლი რო დამაგრდეს, „ჭიკატურა“, გრძელი ლურსმანი არის საჭირო, სთქვა ოსტატმა.

— „შტუკატურის“?!? გავიკვირე.—

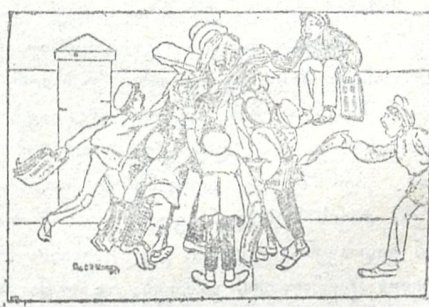
— დი... ნახა სამიოდე, და ქუსლს და... მაქსს?—

— ბატონო, ვიციდოთ სადმე.

— მოითმინეთ აქვე მო... ქვა და კედლებს მოავლო თვალი, ხ... ზოხა, ქუდი, ყაბალახი, ლურსმან... და, ლურსმნები მოაძრო და თავ... „ხერხი სჯობია ღონესა, თუ კაცი... მე მისი ხერხი იმდენათ არ გამკვირვებ... თავაზიანობა და ჩემ მდგომარეობაში მ... როცა მსხვილი ლურსმანებით ქუსლი და... რმეთ წვრილით დააკრა ტყავი და გაასწორა. ზედა პირის „დაპანჩიკება“ იწყო. აწი არა უშავს ქმეს თქვა, გავიფიქრე, და დამშვიდებულათ ვიწკ კითხვა ჟურნალ „შაქარისა“ სადაც „შაქარის კრიზისზე ბევრი რამ ეწერა.

— გატოვა.!!— შამომესმა. ავიღე თავი და ოსტატმა გადმომცა წალა, მკედრეთით ამდგარი. სამი მანეთი აიღო და წამოფედი კმაყოფილი. მაშინ მომავგონდა შოთას სიტყვები „მაგრამ ღმერთი არ გასწირავს კაცსა შენგან განაწირსა“ო.

ლუკაიეს ობოლი.

დეკემბერი

ბათუმი. ტრაპიზონიდან მოვიდა დათუაშვილი-საგან ტყავ გამძვრალი ორასი მუშა. ტყავი ისე კარგათ და ხელოვნურათ აქვთ გამძვრალი, რომ სახელოვანი სპეციალისტი ამ საქმისა ნემენოვიც შუროით დაიწვის. ამ.ობენ ბ-ნმა მასხარაშვილმაც დაიწყო ეს ხელობა, მარა ტყუილი იმედია. დათუ-

აწვილსავით ნაღდათ და უნაკლულათ ამ საქმეს ვერავინ შეასრულებს.

იქიდანვე. მიხაილოვის ქუჩაზე მთავრობის კაცებმა დალუქეს კესის-ოღლისა და ჩერტოკოვის მაღაზიები. ამბობენ—რაღაც სპეკულიაცია ნახესო... აბა სად გავიწილა. ცხადია, იქ პროკლამაციები იქნებოდა. ვინ იფიქრებდა, რომ ესენიც სოციალისტები იყვნენ.

იქიდანვე. შეპეტოვის ქუჩაზე ერთ უცნობს შვიდი ლოტი თეთრი პური აღმოაჩნდა. ხალხი ძლიერ განაცვიფრა ამ ამბავმა. „ბათუმის ვესტის“ თანამშრომელ კოკოსაც ეს ამბავი საგაზეთოდ უნდოდა, მარა უცნობმა განაცხადა, რომ მას ეგ თეთრი პური სოფელ ჯუმათიდან ჩამოუტანია. ხალხის სიხარული ნაადრევი დარჩა.

ჟანდერისკ

(ბუბუნაზ სააგენტო.)

ფოთი. ხმოსანთა „ოპოზიცია“ აპეკუნთა შიშით საიდუმლოთ ჩამოშორდა საქმეს და არჩევნების დროს მარტო ხუთი-ღა შერჩა ბ-ნ ტყემალაძის შავ ყუთს. ბ-ნ ტყემალაძისაუვის მოულოდნელი გამოდგა ნ შავი კენჭის მიღება და მედიდურათ განაცხადა: „ვინც შავი მომცა უნდა ამიხსნას მიზეზიო“. პასუხი ხმოსანმა ბ. ბ. მიქაბერიძემ და გაბუნიაშ გასცეს. უთხრეს: „შავი კენჭის მიზეზი თქვენი უფარვისობა არის აღნიშნულ თანამდებობაზე, და ჩვენც შავს მოგცემდით სხვა კაცის შოენა რომ შეძლებულიყო“. ბ-ნი ტყემალაძე სრულიათ „დაკმაყოფილდა“ ამ „განმარტებით“. აღნიშნულ არჩევნების გამო ჩვენმა სააგენტომ თავის მოხელე „გულთმისანი“ თანამდებობიდან გადააყენა, რადგან გულთმისანმა იწინასამერტყველა ტყემალაძის გაშავება და თქმა არ გაუმართლთა. გადაყენებული „გულთმისნი“ თავს იმართლებს და ამბობს: ბ-ნი ტყემალაძე ქალაქის მცხოვრებთა სურვილის წინააღმდეგ არის არჩეულიო.

სააგენტოს მოხელე ქნი „როკაპი“ ამ მოკლე ხანში დასაბუთებულ მოთხოვნილებას წარუდგენს სასულიერო მთავრობას იმ დიაკთა შესახებ, რომლებიც „ბიცოლა“ ის „რძალი“ ს, და „ნათლი დედის“ ნილაბით, მაზლის შვილთან, მაზლთან და ნათლიასან ცხოვრობენ სჯულის კანონის ნება დაურთვე-

ლათ. მისი აზრით აღნიშნული დიაკები, როგორც ჯოჯოხეთის საკუთრება დაუყოვნებლივ „როკაპს“ სამართველოს უნდა გადაეცეს. ვნახოთ?

ბ-ნი „თვალმაქცის“ გამოძიებით ხეტყის ქარხნის მეპატრონეები სამხედრო მდგომარეობით განუსაზღვრელათ სარგებლობენ მუშების წინააღმდეგ და ურჩ მუშებს საპოლიციო ნაწილში ისტუმრებენ.

ბ ნი „მხიფავი“ დაბრუნდა გურიიდან, სადაც სასულიერო უწყების რევიზია მოახდინა და ახლო ხანში გამოაქვეყნებს თავის „შრომას“.

ბაზარში სეირნობის დროს უთავო ქალაქის მზრუნველის მოადგილეს ბ-ნ ტყემალაძეს სადარაჯოზე მდგომმა გოროდოვოიმ სამხედრო სალაში არ მისცა. შეურაცყოფილმა ტყემალაძემ ეს ამბავი საჩქაროთ უფროს მოხელეს აცნობა და მოითხოვა „უღისციპლინო“ გოროდოვოის დასჯა. ძიება სწარმოებს.

მოსალოდნელია საბრალო გოროდოვოი მსხვერპლი გახდეს მისივე ასეთი თავხედობისა.

შეორე დღეს ბ-ნ ტყემალაძის სეირნობის დროს ყველა გოროდოვოებს ერთის მაგიერ ორთავე ხელები ჰქონდათ ყურებთან მიღებული ბ-ნ ტყემალაძის სამხედრო სალაშისა და პატივისცემის ნიშნათ.

კალენდარი

„უსტაველ ქალ-ბიბთ არ იციან წიგნის წაკითხვის წესებია, სტავლა სჯობს უსტაველობას, რადგან რომ უკეთესია“.

ს ლომონ ზურგიელიძე.

(გუქდენი ძუთაინის გუგეჩინის სოფლის მასწავლებელთა 99,99% / 0).

წითელი ციფრები,
წითელი ციფრები,
ისეა ნაწყობი,
როგორაც რითმები.
ერთი თუ შავია,
მასთან უნუგეშო,

მეორე წითელი
და თან სანუგეშო.
უყურებ, მატულობს
ეგ უქმი დღეები,
ლამის მთლათ ვიუქმოთ
თვეები, წლები.
თუმცაღა სინოდმა
სთქვა ერთხელ: „შემოკლდეს
ზედმეტი ჯაფისგან,
რომ კაცი არ მოკვდეს“.
მაგრამა სიტყვები
ჩვენ ბევრი გვსმენია
და საქმით ყველანი
ვართ ერთობ მომენია.
აი, თუნდ სიძვირე,
ვიძახით—გაეფდეს,
რომ ტყავის შემდგომად
ხორციც არ გაგვერთვეს,
მაგრამა, ხომ ხედავ,
მატულობს სიძვირე,
თუნდ დღით და ღამითაც
ამაზე იყვირე!..
ბევრია ასეთი
ამ ქვეყნათ „სლუჩია“,
მაგრამ ჯერ ეს კმარა,
აეიკრათ ტუჩია.

— მოწაფე ნიკაძე,
ერთი ეს მითხარი,
კალენდრის ციფრები
დღეს შავი რად არი?
სდუმს...

— იაჰ, იაჰ, მე,
მე გეტყვი, ბატონო.
— შენ, შენ ზარმაცაძე?!
ბრძანეთ გავიგონო:
— დღეს საქმის დღე არის,
მისთვის არის შავი!
— ყოჩაღ ზარმაცაძე,
სჩანს მუშაობს თავი!
— ძირს წვრილ ასოებით
წითლათ რა სწერია?
— ჯს ურჯულოთა უქმ...
— სუ! ბუზიჭერია!

შენ რას იტყვი ბიჭო!
— ურჯულოს უქმია...
— ჩერჩეტმა ჩერჩეტსა
კული მოუქნია.
არც სხვამ იცის ვინმემ?
— არსაიდან ხმაი.
— ესეც უქმეს ნიშნავს
ქრისტიანებისას,
ოღონდ მათი ლოცვა,
ასე შვა წირვისას,
აკლია თუ მეტობს,
ნება არ მაქვს თქმისა.
— მაშ თუ ასე არის,
დღესაც უქმე იყოს.
— სუს! თქვე სულელებო,
ვინმემ არ გაიგოს...
შენ, ბუზიჭერია,
ხვალ ნახე, რა დღეა?!
— ხვალე?! ხვალ, ბატონო,
წითელი, — უქმეა.
... ზეგე?

— ზეგე, კვირა.
— მას ზეგ „დვადლატოე“,
(აქ მასწავლებელმა
რიცხვის სიახლოე
იგრძნო... და თითებზე
ითვლის განმარტოე),
ოცდა ერთიც, ორიც,
სამიც გამოტოე,
ამის მიზეზები
დიდ-ხანია ვაოე:
უფროსი არ იყო,
ფული ვერ დავტოე.
მორჩა და გათავდა!!!
(შესძახა ხმა მაღლა
და იქვე გაქვავდა!)
მოწაფენი ერთათ
აიშალნენ ყველა:
ზოგმა იწყო სტეგნა,
ზოგმა „ოუ ჩელა“.
მათ ეგონათ: კლასი
გაუთავდათ მთელად,
მასწავლებელმა კი
კვლავ მიჰმართა ვრცელად:

— ბატონებო, სმენა!
 ოდეს კალენდარში
 წითლათ აწერია
 სხვილ ციფრების შვაში,
 მაშინ ის უქმეა,
 და ნუ მოხვალთ კლასში!
 მაგრამ თუ შავია
 წითელ „შენიშვნებით“,
 შეგვიძლია დავთმოთ,
 მხოლოდ შეთანხმებით,
 მაშ ვინა ხართ მომხრე,
 დღეს წავიდეთ სახლში,
 და ეს გაკვეთილი
 ორშაბათისაში
 გადვიტანოთ, იქნებ
 შეგვივიდეთ თავში,
 თორემ დღეს გეტყობათ
 ხართ თქვენ ოცნებაში.

თუმცა არც უკითხავს
 არც ერთსა საგანში...
 ყველამ წამოსწია
 თავისი თითები
 და იძახდნენ ასე:
 „თანახმა ვიქნები!“
 მხოლოდ ერთ კუთხეში
 იჯდა ბიჭუკელა,
 ამ დღის უქმობაში
 ვერ ვინ დააჯერა;
 მან იცოდა კარგათ
 გაკვეთილი თვისი,
 მაგრამ ეშინოდა
 მას რისიმე თქმისი.

— ტუმ, ტუმ, ტუმ, მორჩა!
 ყველა მეთანხმებით,
 ლოცვა გადიკითხეთ,
 მეტს ნუ შეკითხვებით...

გადის ორშაბათი,
 გადის სამშაბათი,
 მხოლოდ მისი ნახვით
 დასტკბა ოთხშაბათი...

ბატონებო, კმარა
 შეიცოდეთ ხალხი,
 სამოსწავლო დაგრჩათ
 მესამედი თაღხი,
 და ეს მაინც დასთმეთ,
 დასთმეთ, თუ გიყვარდეთ,
 სულსა ნუ ამომხდი
 ხელს რომ ჩაგივარდეთ,
 თორემ მალე, მალე
 გათავდება ომი
 და იცი რას მომკის
 აგრე ბევრის მდომი?
 მხოლოდ ხალხის რისხვას,
 გამოქედლოს ხალხში
 და გვიან იქნება
 შემდეგ ცემა თავში“.

სატანა.

უპრენესთან

ხენა I მოქ.

(სტენა წარმოადგენს ქუხას. ფურხის წინა სდგას აუარე-
 ბული ხალხი. დიდი ჩაჩქალი და ეიჟინა.)
 საერთო ხმა: პური, ხლებ, სამი გირვანქა,
 ათი...

გარად ვთი. (ეგერილით) Эй, назад! Становитесь вь ватылокъ.

კარაბეჭა. სლუში, ივან, მოი ოჩერედ, პუსტი რადი ბოლა, მალარჩი ბუდიტ. (წინ წაიწვეს, მაგრამ აღია კალთაში სწვდებს და არ უშეებს.)

აღია ეე, სად ზაეიდა? ჩემი ოჩერედია და შენ ზინ ზაეიდა!

კარაბეჭა. (მუშტის ქნევით და თვალების ბრიალით შეუტყვის აღიას) ხელი გამიშვი, შე დონდუზო, თორემ მოვიდა სიფათში.

აღია. (ძლიან გაჯაგრებულთ) ი დონდუზ და შენა ვარ, ი ეშაქ და შენა ვარ, ი ზალლი და შენა ვარ!..

გარ. დავლი ემ, ემ, уберите вонь! (კარაბეჭა და აღია ჩამოდგუბანს)

მიხა. (კარაბეჭას) რათა შეილოსან, თუ ოჩერეზია, ჩამიდექი უკან, კისერში და როცა შენი რიგი მოვა, მაშინ მიდი წინ.

კარაპეტა. ხმა გაიქრე, თორემ ოჩერედს მოცემ მე შენ. ისეთს ჩაგათხლავებ მაგ დარდაკ თავში, რომ ვინ იცის, ტვინის რევოლუცია გაგიზინო ბაშკაში!

მიხა. შენ ეი, ემანდ ენა დამოკლე, თორემ ისე ვაგაბტყელო როგორც ლავაში.

კარაპეტა. ხმა მკოტი, თორემ აგიგე ანდერძი.

მღვდელი. (ჩაურეკა ლაშარაკში) რათა სჩხუბობთ, შვილო! წესიერათ მიდიო და ყველანი მოესწრებით. აბა ჩხუბი რა საკადრისია?! (ამ ლაშარაკში ადგილს იცვლის და კარაპეტას წინ ჩაუდგება.)

კარაპეტა. ეე, მამავო, სად მიცოცავ, სად? ჩვენ ნასტავლენია გვიკითხავ და შენ კონტრბატათ მიიპარები! (არ უშეებს)

მღვდელი. (დაბნეულად) არა, მე... მე.. შვილო, ჰური მინდა ვიცილო, დღეს (იწეებს, მაგრამ კარაპეტა ანაფორაში ჩაბდაუჭებულა და არ უშეებს.)

კარაპეტა. კაკოი ვრემია კადა კიშკი ნაურსკი ლეზგინკუ ტანტულიტ!

გარდავო. Не нарушайте порядокъ!

კარაპეტა. სლოში, ივან, სკაჟი ემუ შტო ზდეს ნე ქელეხ. ნაპრასნა ონ ლეჯიტ.

მღვდელი. (ძლიან გაჯაგრებული) გამიშვი, შე შეჩვენებულო, შენა!

გარდავო. (ეგირილით) Не нарушайте порядокъ я вамъ говорю! (მღვდელი ჩამოადგება უკან.)

კარაპეტა. (ამ ქვიდაობის დროს კარაპეტას წინ გადაუსწრებს რუსის კუხარკა კალათით ხელში. კარაპეტა კალათში სწვდება და არ უშეებს) ეი, კურნოსი, კულა იდოშ, ნელზა და!

კუხარკა. (გაჯაგრებული) А что тебѣ надо, ты пузо проклятое!

კარაპეტა. ნელზა, დუშკა, ნელზა. იდი ნა მოი ნაზად. ტი ჟე პოსლე მენე პრიშოლ.

კუხარკა. (მივარდება კარაპეტას) Молчи ты ваничій чортъ, а то я голову раздроблю тебѣ. (წინ იწეებს, კარაპეტა არ უშეებს) Какъ ты смѣешь меня трогать, ты мордо проклятое!

(წაუშენს თავში.)

კარაპეტა. ჰა, ჰა, თორემ გაეფორინე! (კარაპეტა სკელეს დაუჭერს კუხარკას, ამ დროს მღვდელი წინ წაიწეებს, კარაპეტა ანაფორაში სწვდება. კუხარკა და მღვდელი ეკსიან გარდავოის ქვიდაობა და ბღდარძენია.

კუხარკა. Городовой, задушили, помогите! გარდავოი. (ხელს სტატიებს კარაპეტას) Какъ ты смѣешь бить женщину?! Иди въ участокъ!

კუხარკა. Онъ хотѣлъ меня поцѣловать...

კარაპეტა. კლანუს ბოლა, ნეტ. ნა შტო მნე ტაკოი ტარან, კადა მოი ჟენა კაკ ტიტანიკ პარახოდ ლეჟიტ ნა დეუსხპალნი კრავატ ი, მენე აჟიდაიტ. იზ მოი ჟენა ტრიცეტ ტაკოი სელოდკა ვიდიტ...

გარდავოი. (ხმდის ბოლოს წამოკრავს) Иди, я тебѣ говорю!

პარაპეტა. (მიდის გაჯაგრებული და თავისთვის ლაშარაკობს.)

ვა, ვა, ვა, ვა, რა დღეში ვარ,

ვიხარაკები, ვიწვი რაღა!

ამ დროებამ: გული, ხელი,

სულ ერთიან დამიდალა!

ფული არის, პურს ვერ ვშოვობ,

ორი დღეა რიგში ვდგევარ,

პოლიცია კიდე მე მცემს,

დამნაშავე თითქოს მე ვარ?!

ახ, სად არის შაბრალება,

კაცის ყადრი, სამართალი,

ჩვენთვის მხოლოდ მუშტი ცხვირში

და გვერდებში მათრახ-ხმალი?!

გოგია

შეტომივ მოხდა

„ეშმაკის მათრახის“ მე-40 ნომერში მოთავსებული იყო კარიკატურა: „პირიმზე ბათუმის სცენაზე“. სურათს წარწერა ჰქონდა: „მსახიობ ქალს პირი არა აქვს გამოხატული, მაგრამ ეს გარემოება არაფერს აბრკოლებს, ვინაიდან აღნიშნულ მსახიობ ქალს პირი სრულებით არ დასჭირვებია“.

ბათუმის კორესპოდენტი კი გვწერს: „აღნიშნული წარწერა არ შეეხება მსახიობ ქალს კავთელს, რომელიც მუდამ პირნათლად ასრულებს თავის მოვალეობას, არამედ სხვას, სცენის მოყვარე ქალს“.

რედაქცია ბოდიშს იხდის, ვინაიდან უნებლიეთი შეტომით დაუშინებელი უსიამოვნება მიაცენა მსახიობ ქალს, და ასეთივე სიამოვნება სცენის მოყვარე მანდილოსანს...

„ერთი აღილიუია...“

„სპირიდონი“*) მოვზაჭრანი მოსკოვის ქუჩაზე

- სპირიდონი ჩამოვიდა?
- გეზლათ...
- როგორ ბრძანდებო?
- ღმერთის უფვედრამ უქმად არ ჩაუარა... 50, ან 60 თუმანი უშველის.

*) „სპირიდონი“ ქუთათურები სპირტს ეძახიან.